

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sva prava pridržana. Dopuštenje za ponovno objavljivanje ovog sažetka dano je isključivo u svrhu uključivanja u HUDOC bazu podataka Suda.

© Office of the Representative of the Republic of Croatia before the European Court of Human Rights. All rights reserved. Permission to re-publish this summary has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© Bureau de l'Agent de la République de Croatie devant la Cour européenne des droits de l'homme. Tous droits réservés. L'autorisation de republier ce résumé a été accordée dans le seul but de son inclusion dans la base de données HUDOC de la Cour.

SAŽETAK PRESUDE

ĆWIK PROTIV POLJSKE PRESUDA VIJEĆA OD 5. STUDENOG 2020. ZAHTJEV BR. 31454/10

Zbog korištenja dokaza pribavljenih mučenjem od strane privatnih osoba, postupak u cjelini bio je nepošten

ĆINJENICE

Podnositelju zahtjeva, ruskom državljaninu čečenskog porijekla, u Švedskoj je odobren status izbjeglice zbog njegovih političkih uvjerenja. Protiv podnositelja je raspisana međunarodna tjeralica zbog navodnih terorističkih djela koje je počinio u Rusiji. Dok je putovao, uhićen je na slovačkoj granici jer se njegovo ime nalazilo na Interpolovom popisu traženih osoba. Dan nakon uhićenja podnositelja zahtjeva je ispitao državni odvjetnik. Tijekom ispitivanja podnositelj zahtjeva je izvijestio državnog odvjetnika i o svom izbjegličkom statusu. Podnositelj je zadržan u pritvoru tijekom preliminarne istrage, a nakon toga je pritvoren radi izručenja Rusiji. Nakon gotovo dvije godine provedene u slovačkom pritvoru, Vrhovni sud Slovačke je podnositeljevo izručenje proglasio nedopuštenim s obzirom na njegov izbjeglički status. Nakon što je pušten iz pritvora podnositelj je protjeran u Švedsku.

PRIGOVORI

Pozivajući se na članak 6. stavak 1. Konvencije, podnositelj zahtjeva je tvrdio da domaći sudovi nisu smjeli prihvatiti kao dokaz transkript izjava koje je K.G. dao dok su ga mučili članovi suparničke zločinačke organizacije.

OCJENA ESLJP-a

Ispitivanje poštenosti postupka u cjelini uključuje ispitivanje je li način pribavljanja dokaza bio pošten, jesu li i poštovana prava obrane i je li podnositelju zahtjeva dana mogućnost osporavanja vjerodostojnosti dokaza i protivljenja njihovom prihvaćanju. Pri tom treba uzeti u obzir kvalitetu dokaza, kao i okolnosti u kojima su prikupljeni i dovode li te okolnosti u pitanje njihovu pouzdanost ili točnost. Ako su dokazi snažni i ne postoji rizik od njihove nepouzdanosti, potreba za popratnim dokazima je slabija, a ESLJP ocjenjuje jesu li takvi dokazi bili odlučujući za ishod postupka ili ne ([*Khan protiv Ujedinjenje Kraljevine*](#), st. 35. i 37.).

Međutim, ESLJP ističe da kada je riječ o dokazima u kaznenom postupku pribavljenim protivno čl. 3. Konvencije, države trebaju biti naročito oprezne. Naime, korištenje dokaza povredom jednog od temeljnih i apsolutnih prava zajamčenih Konvencijom, čak i kada ti dokazi nisu bili odlučujući za osuđujuću presudu, otvara ozbiljna pitanja u pogledu poštenosti postupka ([*Göçmen protiv Turske*](#), st. 73. – 74.).

ESLJP je ponovio da je zabrana mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja zajamčena čl. 3. Konvencije jedna od temeljnih vrijednosti u demokratskim društvima. Takva zabrana je apsolutna i nikakva odstupanja nisu dopuštena. Zabrana se odnosi na postupanje tijela javne vlasti, ali i na postupanje privatnih osoba. ESLJP je razvio bogatu sudsku praksu u pogledu neprihvatanja dokaza pribavljenih mučenjem ili zlostavljanjem koja su učinili postupak u cijelosti nepoštenim. Ono što je bilo zajedničko svim dosadašnjim predmetima bila je činjenica da su mučenje ili zlostavljanje provodila tijela javne vlasti. U ovom predmetu, po prvi puta se postavilo pitanje može li se pravilo o neprihvatanju dokaza pribavljenih mučenjem ili zlostavljanjem primijeniti i u slučajevima kada su ga počinile privatne osobe.

ESLJP je presudio da se treba primjenjivati ista logika kao i u slučajevima postupanja tijela javne vlasti.

Nije bilo nikakve sumnje da je postupanje prema K.G.-u doseglo potreban prag ozbiljnosti kako bi ušlo u opseg čl. 3. Konvencije. U skladu s tim, informacije dobivene od K.G.-a bile su rezultat mučenja od strane privatnih osoba na koje je bila primjenjiva pozitivna obveza države koja proizlazi iz tog članka. Žalbeni sud nije razmotrio prigovor podnositelja zahtjeva da je izjava jednog od svjedoka dobivena njegovim mučenjem niti prigovor o nepouzdanosti takvih dokaza.

Korištenje dokaza pribavljenih povredom čl. 3. u kaznenom postupku, neovisno o tome je li to postupanje kvalificirano kao mučenje, nečovječno ili ponižavajuće postupanje i neovisno o tome je li počinjeno od strane tijela javne vlasti ili privatnih osoba, učinilo je postupak u cijelosti nepoštenim, protivno čl. 6. Konvencije, bez obzira na dokaznu vrijednost dokaza i bez obzira na to je li njihovo prihvaćanje bilo odlučujuće za donošenje osuđujuće presude.

Slijedom navedenog, ESLJP je s pet glasova za i dva protiv, presudio da je postupak u cijelosti bio nepošten.

PRAVEDNA NAKNADA

8.000 EUR na ime neimovinske štete